

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B 2875~~

Pravila

zadruga pekov in kolačnikov
v Ljubljani.

145

Pravila

B 6314

zadruga pekov in kolačnikov
v Ljubljani.

~~B 2875~~

□ □

§ 1.

Namen.

E 9015756

V smislu § 114. zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26, o izpremembi in dopolnitvi obrtnega reda, je namen zadruga gojiti čut skupnosti, varovati in krepiti stanovsko čast ter pospeševati humanitarne, gospodarske koristi in izobrazbo svojih članov in pripadnikov.

Humanitarne koristi se morejo pospeševati zlasti z ustanavljanjem bolniških in podpornih blagajnic, oziroma podpornih skladov za člane in pripadnike, nadalje s tem, da se prevzema posredovanje pri zavarovanju članov pri kaki obstoječi zavarovalnici; gospodarske koristi se pospešujejo s tem, da se uvaja skupno delo s stroji in poboljšani načini proizvodnje, da se ustanavljajo sirovinska skladišča, prodajalnice, skladišča vzorcev in posojilnice, da se preprečuje, oziroma odstranjajo kupčijske uredbe, ki

motijo reelno konkurenco med zadružniki. Izobrazba naposled pa se pospešuje tako, da se ustanavljajo in podpirajo obrtna učilišča (strokovne in nadaljevalne šole, učne delavnice i. dr.), da se prirejajo strokovni učni tečaji za člane in pripadnike, razstave vajenških del itd.

Zadruga ima zlasti dolžnost:

- a) voditi reden pregled o članih in pripadnikih zadruga in skrbeti za to, da se ohrani pravilno razmerje med obrtniki in njihovimi pomočniki, zlasti z ozirom na delavno zvezo, kakor tudi glede ustanavljanja in vzdrževanja zadružnih prenočišč in posredovalnic za službe;
- b) skrbeti za urejeno vajenštvo s tem, da izdaja določbe, katere je treba predložiti oblastvu v potrjenje, kolikor v obrtnem redu ni posebnih predpisov, in sicer:
 - o pogojih, pod katerimi sme kdo imeti vajence sploh in o razmerju vajencev proti številu pomočnikov v obrtu,
 - o strokovnem in versko-nravnem izobraževanju vajencev,
 - o učnem času, in preizkušnjah za pomagalca;
 - o tem, kako naj se nadzoruje, ali se izpolnjujejo te določbe;
- c) potrjevati učna izpričevala in izdajati učna in pomagalska pisma;
- d) skrbeti za obolele vajence;
- e) nadzorovati po zadrugi ustanovljene in vzdrževane obrtne učne zavode in učne

tečaje kakor tudi razstave vajenških del, katere prireja in denarno podpira zadruga i. dr.;

- f) potrjevati delavska izpričevala pomočnikov, ki pripadajo zadrugi;
- g) skrbeti za obolele pomočnike z ustanavljanjem bolniških blagajnic ali s tem, da pristopi k že obstoječim bolniškim blagajnicam;
- h) sestaviti razsodiški odbor za poravnavo preprirov, ki nastanejo med člani zadruga in njihovimi pomožnimi delavci iz delavnega, učnega in mezdnega razmerja.

Nadalje pospeševati razsodiško napravo za poravnavo preprirov med člani zadruga; v ta namen se more zediniti tudi več zadrug;

- i) sklepati o tem, kako naj se odpravijo navade, običaji in novotarije, ki ovirajo reelno konkurenco med zadrugnimi člani;
- k) poročati vsako leto o vseh tistih dogodkih v zadrugi, ki so pomembni za sestavo obrtne statistike.

Razen rednih poročil, predpisanih pod točko k), mora zadruga o razmerah, ki se tičejo njenega namena, na zahtevo dajati pojasnila in izjave oblastvom, oziroma njih organom, zadrugni zvezi ter trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani ter se more v tem pogledu tudi iz lastnega nagiba obračati do teh javnih organov v pospeševanje svojih namenov.

§ 2.

Ime, obseg in sedež zadruga.

Zadruga, za katero veljajo ta pravila, se imenuje »Zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani« ter obsega tiste osebe, katere v ljubljanskem mestu in v občini Spodnji Šiški izvršujejo pekovski ali kolačniški obrt samostojno ali kot zakupniki, kot člane (§ 3.) in njih pomožne delavce, vštevši vajence kot pripadnike (§ 8.); zadruga ima svoj sedež v Ljubljani.

§ 3.

Člani zadruga.

Kdor v okraju te zadruga izvršuje enega ali več v § 2. označenih obrtov samostojno ali kot zakupnik, postane že z nastopom obrta član zadruga in mora izpolnjevati dolžnosti, ki so s tem v zvezi.

Število obrtov, ki pripadajo zadrugi, in sleherno premembo v tem številu naznanja zadrugi pristojno obrtno oblastvo.

Osebe, katere izvršujejo v § 2. imenovane obrte na tovarniški način v zadružnem okolišu, smejo zadrugi z njenim dovoljenjem prostovoljno pristopiti za člane.

Prostovoljni člani imajo enake pravice in dolžnosti kakor ostali člani ter je s pomožnimi

delavci v njih službi ravnati kot s pripadniki zadruga.

Prostovoljno članstvo lahko preneha po obojestranskem sporazumu. Če ne pride do sporazuma, more kakor zadruga tako dotični član staviti predlog na prenehanje članstva pri obrtnem oblastvu, ki odloči o tem, zaslišavši obe stranki.

Kdor izvršuje na podlagi več nego enega obrtnega lista, oziroma več nego ene koncesije samostojno ali kot zakupnik več obrtov, ki niso združeni v eno zadrugo, mora biti član vseh zadrug, ki obstoje za te obrte.

§ 4.

Pravice članov.

Kot zadružni član postane vsak deležen tistih pravic, ki gredo članom po obrtnem redu (po zakonih z dne 15. marca 1883, drž. zak. šte. 39, in z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26) in po teh pravilih; zlasti pa ima volilno pravico ter je deležen občekoristnih zadružnih naprav.

§ 5.

Dolžnosti članov.

Vsak zadružni član je vobče dolžan, v dosego zadružnih namenov sodelovati po določbah teh pravil, izpolnjevati pravilne sklepe

zadružnega zbora in zadružnega načelstva ter pokoriti se odredbam zadružnega načelstva in zadružnega načelnika.

Zlasti je vsak zadružni član dolžan zanesljivo naznaniti zadružnemu načelniku nastop ali opustitev svojega obrta, stojališče in vsako premembo njegovo, dalje sprejem ali odpustitev svojih obrtnih pomožnih delavcev všteti vajence, najsi mu delajo v njegovem obrtovališču ali izven njega, po njih imenu, starosti in domovinski občini, in to v osmih dneh potem, ko je nastopila ta ali ona izmed naštetih okolnosti.

Ako se dá obrt v zakup ali se izvršuje po namestniku, je obvestiti o tem zadružnega načelnika v istem roku ter mu naznaniti ime zakupnika ali namestnika. Istotako je naznaniti zadružnemu načelniku, če se izvršuje obrt po javni trgovinski družbi, imena družabnikov, ki so v poslovodstvo upravičeni. Opustitev teh prijav je kaznovati v vsakem posameznem primeru z redovno kaznijo.

§ 6.

Prenehanje članstva.

Članstvo pri zadrugi preneha, brž ko se popolnoma opusti obrtni obrat, ki utemeljuje članstvo in se obrtna pravica brezpogojno odloži.

Isto velja v primerih, v katerih oblastvo vzame obrtno pravico (§§ 57., 133. *b* in 139. zakona z dne 5. febr. 1907, drž. zak. št. 26).

§ 7.

Kdo ima pravico glasovati in kdo sme biti voljen?

Glasovati in voljeni biti v zadrugi smejo vsi njeni člani.

Pravica glasovati in voljen biti je odvzeta:

- a)* tistim članom, katerim in dokler jim je vsled kazensko-sodne obsodbe odvzeta pravica, da smejo biti voljeni v občinski zastop;
- b)* tistim članom, o katerih premoženju se je razglasil konkurz, dokler teče konkurzna obravnava;
- c)* tistim članom, katerim je oblastvo vzelo obrt, za kolikor časa jim ga je vzelo;
- d)* tistim članom, kateri so pod kuratelo zaradi slaboumnosti ali zaradi zapravljiivosti;
- e)* tistim članom, kateri in dokler so s plačilom zadružne doklade na dolgu (§ 19., lit. *s*).

Da sme kdo biti voljen v rzsodišče, je potrebno, da je izpolnil 24. leto.

§ 8.

Pripadniki zadruge.

Pomožni delavci (§ 73., lit. *a* do *d* o. r.) zadrुžnih članov so pripadniki zadruge in kot taki podvrženi zadrुžnim predpisom.

§ 9.

Izkazi pomožnih delavcev.

Pomožni delavci morajo imeti potrebne izkaze, ki obstoje v delavskih knjižicah.

Obrtni gospodarji, ki pomožne delavce sprejmejo brez takega izkaza v službo, zagreše prestopok obrtnega reda (§ 79. zakona z dne 8. marca 1885, drž. zak. šte. 22).

Delavsko knjižico je ob vstopu v delavno ali učno razmerje spraviti delodajalcu proti potrdilu prejema. Ob rednem izstopu mora obrtni gospodar izpolniti rubrike delavske knjižice s črnilom, podpisati vpis in oskrbeti potrdilo zadrुžnega načelnika. Hkratu je obrtni gospodar dolžan pomožnemu delavcu na zahtevo o načinu in času dela izdati izpričevalo, ki mora na zahtevo pomožnega delavca izpričevati tudi njegovo nravno vedenje in vrednost njegovega dela.

Vsebinsko tega izpričevala je na prošnjo pomožnega delavca vpisati v delavsko knjižico, toda le v toliko, kolikor je zanj ugodna.

§ 10.

Sprejemanje vajencev.

Vajenci se morajo sprejemati na podlagi posebne pogodbe, ki se mora skleniti pismeno v teku 4 tednov potem, ko se je pričelo učno razmerje. En izvod te pogodbe je takoj potem, ko je bila sklenjena, poslati združenemu načelstvu. Načelstvo mora pogodbo zabeležiti v za to določenem zapisniku.

Učna pogodba je prosta kolkov in pristojbin.

Obsegati mora:

1. Ime učnega gospodarja, obrt, ki ga izvršuje, in kraj, kjer prebiva;

2. ime (ime in priimek), starost in stanovanjske vaje;

3. ako je vajenec mladoleten, ime, posel in stanovanjske starišev, varuha ali drugega poštavnega zastopnika;

4. datum pogodbe in čas pogodbenega razmerja;

5. določbo, da se zlasti — ne krate drugih zakonitih dolžnosti, katerim sta podvržena oba pogodnika — obrtni gospodar zavezuje, da hoče vajenca v ročnostih svojega obrta, katerega se mu je naučiti, poučevati ali da ga bo dal poučevati po sposobnem namestniku, in da je vajenec dolžan pridno se vaditi v tem obrtu;

6. sprejemne pogoje glede učnine ali kake mezde, glede hrane, obleke, stanovanja, glede učne dobe, pristojbine za preizkušnjo ter združne sprejemnine in oprostnine.

Najbistveneješe pogoje pogodbe mora občinsko oblastvo sprejeti v delavsko knjižico.

Zadružni člani, ki se ob sprejemanju vajencev ne drže teh določil, zakrivate prestopok obrtnega reda.

§ 11.

Kdo sme imeti vajence?

Vajence smejo imeti samo taki obrtniki, kateri imajo sami ali njihovi namestniki potrebno strokovno znanje, da morejo ustrezati predpisom § 100 zakona z dne 5. februarja 1907. drž. zak. št. 26, glede obrtne izobrazbe vajencev in ki morejo po uredbi in načinu izvrševanja obrta to tudi dejansko storiti.

Tisti zadružni člani, ki so bili obsojeni zaradi kakega hudodelstva sploh ali zaradi pregreška ali prestopka, storjenega iz dobičkarije ali zoper javno npravnost, ne smejo vajencev niti sprejemati niti že sprejetih dalje obdržati.

Vendar more obrtno oblastvo v primerih, v katerih se ni bati škode ali zlorabe izjemoma dovoliti takim zadružnim članom, da sprejmo vajence.

Glede vaještva se še posebej določuje:

- a) Učna doba pri obrtih, kateri pripadajo tej zadruzi znaša tri do tri in pol leta.

Sprejemnina (§ 15., odstavek 7), ki jo je plačati vajencem, se odmerja na 6 K istotako oprostnina na 6 K. Vajence,

kateri so sami, ali katerih stariši so ubožni, more zadružno načelsvo oprostiti navedenih pristojbin, ako postavni zastopniki vajencev za to prosijo in dokažejo ubožnost.

Za plačilo vajenskih pristojbin jamči učni gospodar;

- b) ob sprejemu vajenca je dopustno dogovoriti poskusni čas, v teku katerega smeta obe stranki poljubno odstopiti od pogodbe.

Poskusni čas ne sme presegati treh mesecev in ga je vračunati v učno dobo.

Učno razmerje se more, ako se ni ob sprejemu vajenca dogovorilo daljšega učnega časa, v teku prvih štirih tednov vsak čas razvezati s tem, da odstopi ena izmed obeh strank;

- c) učni gospodar mora skrbeti za obrtno izobrazbo vajenca in mu ne sme kratiti potrebnega časa in potrebne priložnosti s tem, da ga uporablja za druga dela (§ 76. zakona z dne 8. marca 1885, drž. zak. št. 22).

Njegova, ozir. njegovega namestnika je dolžnost, paziti na nrvnost in vedenje mladoletnega vajenca v delavnici in zunaj nje; navajati ga mora k delavnosti, k lepemu vedenju in k izpolnjevanju verskih dolžnosti; opustiti mora vsako grdo ravnanje ž njim, ga braniti zoper tako ravnanje njegovih tovarišev pri delu in domačih ljudi ter skrbeti za to, da se ne odkazuje vajencu delo, kakor na primer prenašanje

bremen i. dr., take vrste in tako dolgo trajajoče, da ni primerno njegovim telesnim močem.

Učni gospodar, oziroma njegov namestnik je nadalje dolžan, tistim učencem, ki še niso dovršili z dobrim uspehom obrtnega nadaljevalnega ali kakega drugega vsaj enakovrednega pouka, dati potreben čas, da utegnejo obiskovati zavode, omenjene v § 99. b, odstavek 3., zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, dotlej, da popolnoma dosežejo učni cilj, navajati jih k obisku teh šol in omogočiti nadziranje rednega šolskega obiska s tem, da pri- in odglašajo vajence pri šolskem vodstvu.

Kadar mladoletni vajenec oboli ali pobegne in pri drugih važnih dogodkih, mora učni gospodar stariše, varuhe ali druge sorodnike njegove in pa zadrugo o tem takoj obvestiti.

Ako učni gospodar po svoji krivdi provzroči daljšo kakor 14dnevno zapoznitev sprejema ali oprostite vajenca, stori prestopok obrtnega reda;

- d) kadar se razveže učno razmerje, mora učni gospodar izdati vajencu izpričevalo o prebiti učni dobi, o njegovem vedenju v tej dobi in o pridobljeni izobrazbi v obrtu. Učno izpričevalo mora potrditi zadružni načelnik s svojim podpisom in zadružnim pečatom.

V primeru, da se razveže učno razmerje po redni dovršitvi, mora združno načelstvo izdati pomagalsko pismo, držeč se pri tem učnega izpričevala, oziroma učnih izpričeval, odhodnega izpričevala obrtne nadaljevalne šole in v danem primeru izpričevala o uspešno prestani preizkušnji za pomagalca in vpoštevajoč to, kar je zadruga v smislu § 114. zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, imela priliko opaziti.

Naslov »pomagalec« se dobi samo po uspešno prestani preizkušnji za pomagalca. Pomožni delavec, ki ima samo učno pismo, se imenuje pomočnik.

Vsako razvezo učnega razmerja pa mora učni gospodar najkasneje v osmih dneh po razvezi učnega razmerja radi poprave in razvidnosti matrike za učence naznaniti združnemu načelniku, sicer ga zadene redovna kazen (§ 25.);

e) vajenec je dolžan biti učnemu gospodarju poslušen, zvest, molčljiv in priden ter se mora spodobno vesti in v obrtu delati po gospodarjevem navodilu.

Mladoleten vajenec je podvržen očetovskemu strahovanju svojega učnega gospodarja, ki ga ima v varstvu in oskrbi.

f) vajenci morajo ako še niso z dobrim uspehom dovršili obrtne nadaljevalnega pouka ali kakega drugega vsaj enakovrednega pouka redno obiskovati obstoječe

splošne obrtne nadaljevalne šole (oziroma pripravljalne tečaje) kakor tudi strokovne nadaljevalne šole na način, kakor ga predpisuje dotični učni načrt, dokler ne dosežejo popolnoma učnega smotra.

Za tiste vajence, ki po lastni krivdi ne dosežejo zadostnega učnega uspeha ali se disciplinarno začasno izključijo od šolskega pouka, more obrtno oblastvo na podlagi ovadbe dotičnih šolskih nadzornih organov podaljšati redno učno dobo, določeno v pravilih ali v pogodbi;

- g) vajenci se morajo na koncu učne dobe podvreči preizkušnji za pomagalca (§ 12.)

Ako vajenec ne prestane preizkušnje za pomagalca, predpisane po teh pravilih, predno poteče učni čas, more obrtno oblastvo na naznanilo zadruga podaljšati učni čas. V smislu tega kakor tudi pod točko *f* navedenega določila podaljšana učna doba pa ne sme nikdar znašati več nego pol leta;

- h) članom, ki navadno ne delajo s pomočniki, ni dovoljeno imeti hkratu po več nego k večjemu enega vajenca.

Obrtniki, ki delajo s pomočniki smejo imeti za vsaka dva pomočnika po enega vajenca več, vendar pa ne tolikega števila vajencev, da bi bilo vsled tega učnemu gospodarju nemogoče izpolnjevati svojo postavno dolžnost glede obrtne izobrazbe;

- i) kadar se učno razmerje vajenca, ki pripada

zadrugi, razveže, brez njegove krivde, predno poteče učna doba, je dolžnost zadruge, da po možnosti priskrbi vajencu drugega učnega gospodarja, ki pripada zadrugi;

- k) v primerih §§ 101., 102., 102. a in 103. zakona z dne 8. marca 1885, drž. zak. št. 22, je zadruga dolžna, če ni mogoče o pravem času dobiti izjave postavnega zastopnika mladoletnega vajenca, nadomestiti to izjavo.

§ 12.

Preizkušnja za pomagalca.

Preizkušnja za pomagalca naj dokaže, da si je vajenec prisvojil znanje in ročnosti, ki so potrebne za pomagalca v obrtu (§ 104 in 104b zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26).

Preizkušnjo za pomagalca je delati pred preizkuševalno komisijo, ki sestaja iz predsednika in dveh prisednikov. Za prisednike se imenujejo en član izmed pomagalcev, ki delajo najmanj štiri leta v obrtu, ostali prisedniki pa izmed obrtnikov, ki že najmanj tri leta samostojno izvršujejo svoj obrt. Predsednika imenuje obrtno oblastvo, prisednike pa določa od primera do primera zadružno načelstvo po imeniku, ki ga za dobo treh let sestavi zadružni zbor in glede pomagalcev pomočniški zbor.

Vajenec ali pomočnik mora vložiti pri zadružnem načelstvu kolka prosto prošnjo za

pripustitev k preizkušnji za pomagalca, priložiti svoji prošnji učno izpričevalo in, ako je bil dolžan obiskovati kako nadaljevalno šolo (§ 99 *b*, odstavek 3, zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26), izpričevala o obiskovanju take šole ali, ako je že delal kot pomočnik, delavska izpričevala.

Preizkuševalna komisija mora o uspehu preizkušnje izdati brezplačno kolka prostò izpričevalo, katero se ob ugodnem uspehu zabeleži v pomagalskem pismu.

Vajencem, ki preizkušnje ne prestanejo, mora preizkuševalna komisija oziraje se na določbe § 99 *b*, odstavek 7, zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, določiti rok za ponovitev preizkušnje (največ pol leta).

Pomočnik ima pravico, da naknadno opravi preizkušnjo in jo ponovi, potem ko je minilo najmanj po pol leta.

Pomočniki, ki so redno dovršili učni čas pred 16. februarjem 1908, imajo pravico podvreči se prostovoljno preizkušnji za pomagalca.

S privolitvijo zadruga smejo na svojo prošnjo pri združni preizkuševalni komisiji delati preizkušnjo za pomagalca tudi v § 104 *b*, odstavek 6, navedenega zakona omenjeni vajenci, ki so se izučili v kakšnem tovarniškem obratu ali pri učnem gospodarju, kateri ne pripada nobeni zadrugi, ali pa opravljajoč v § 14 *b*, odstavek 2 tega zakona delu v rokodelskih obratih enako postavljena opravila v obratih, ki so izvzeti od obrtnega reda.

Kako naj se postopa pri preizkušnji, koliko in kaj naj se izprašuje kakor tudi koliko naj znaša pristojbina za preizkušnjo, katero mora plačati vajenec, določa posebni preizkuševalni red, ki ga je izdati deželnemu političnemu oblastvu.

Vajenci, ki so sami ali katerih stariši so ubožni, se morejo po določilu § 11, lit. *a*, oprostiti plačila pristojbine za pomagalsko preizkušnjo.

Stroške preizkušnje plača zadruga, ki pa ji gredo tudi pristojbine za preizkušnje.

§ 13.

Kdaj se vzame pravica imeti vajence?

Pravico imeti vajence more obrtno oblastvo odvzeti za vedno ali za določen čas takim združnim članom, kateri so hudo prekršili dolžnosti do zaupanih jim vajencev ali o katerih so znana taka dejstva, ki kažejo, da so v nravnem oziru nesposobni imeti vajence, in sicer se jim odtegne ta pravica brez ozira na drugo kazen, ki jo je naložiti po obrtnem redu ali pa po občnem kazenskem zakonu.

Zlasti se more učnemu gospodarju odvzeti pravica imeti vajence za vedno ali za določen čas, ako uspeh preizkušnje za pomagalca pokaže, da je učni gospodar kriv neugodnega uspeha vajenčevega.

Pravico imeti vajence odvzame obrtno oblastvo, potem ko je zaslišalo zadrugo.

Članom, ki dajejo posla vajencem, more obrtno oblastvo na predlog zadruge prepovedati, da imajo istodobno mladostne pomožne delavce, ako se s tem, da imajo mladostne pomožne delavce, izogibajo predpisom o vaještvu.

Predpisi o tem, kdaj se odvzame po kazenskem potu pravica, imeti vajence, so navedeni v § 133. *a* zakona z dne 5. febr. 1907, drž. zak. št. 26. Po teh predpisih je odvzeti pravico, imeti vajence, za vedno ali za določen čas, zlasti onim, ki navzlic ponovnemu prejšnjemu kaznovanju kršijo določila o sprejemanju vajencev, zakrivi več nego 14 dnevno zakasnitev sprejema ali oprostivte vajencev ali svojim vajencem ne dovolijo potrebnega časa za obiskovanje v § 11., lit. *f* omenjenih učilišč.

§ 14.

Posredovanje dela.

Zadruga mora poskrbeti za primerne uredbe v ta namen, da posreduje za delavska mesta v obrtih, katere zastopa.

Natančnejša določila o poslovanju tega delavnega posredovanja in o organih, katerim se poveri to poslovanje, navajajo posebna pravila, katera je skleniti zadružnemu zboru,

sporazumevšemu se s pomočniškim zborom ter predložiti političnemu deželnemu oblastvu v odobritev.

§ 15.

Dohodki zadruga.

Za potrebščine zadruga potrebna denarna sredstva, izvzemši prispevke za zadružne bolniške blagajnice se porazdeljujejo na zadružne člane, v kolikor jih ne pokrijejo obresti obstoječega zadružnega premoženja in sicer enakomerno na vse zadružne člane.

O izmeri doklade sklepa vsako leto za prihodnje leto tisti zadružni zbor, ki odobri letni proračun.

Ko je zadružni zbor določil vsoto, ki jo je nabrati, razdeli zadružno načelstvo po gorenjem merilu doklado na posamezne člane in jo pobira.

Vsak član, ki na novo pristopi zadrugi, mora plačati 30 K sprejemnine (inkorporacijske pristojbine) ter izkazati vplačilo že ob zglasitvi obrta. Ako ne dobi obrtne pravice, mu mora zadruga vrniti plačano pristojbino.

Redno vplačana sprejemnina se po nastopu obrta ne vrača več, nasprotno pa se sme to pristojbino od enega in istega zadružnika le enkrat zahtevati.

Člani, ki so bili zaradi istega obrtnega obrata izločeni iz kakšne zadruga in se v to zadrugo včlanijo, so do izmere prejšnji zadrugi

plačanega zneska oproščeni od novega plačila sprejemnine (inkorporacijske pristojbine).

Izveti od novega plačila te pristojbine so nadalje tudi vdova in potomci zadrुžnih članov, ki imajo pravico na dedščino, ako vdova ni bila ločena po svoji krivdi, oziroma dokler potomci ne dosežejo polnoletnosti, in sicer takrat, kadar na podlagi na ime umrlega člana se glasečega obrtnega lista nadaljujejo obrt.

Nadalje pobira zadruga sprejemnine in oprostnine (§ 11.).

Zadrुžni zbor določa izmero vseh prej imenovanih pristojbin. Za to določitev pa je (izvzemši izmero doklad) treba odobritve političnega deželnega oblastva, ki sme pristojbine znižati, če so nerazmerno visoko določene.

Od letnih dohodkov iz inkorporacijskih pristojbin je dovoljeno porabiti največ tri četrtinke za tekoče zadrुžne stroške, ostanek pa je naložiti plodonosno. Od vajeških pristojbin pa se mora saj polovica porabiti v take namene, ki pospešujejo izobrazbo vajencev ali drugačne koristi vajencev; izvzeto je bolniško zavarovanje.

Omenjeni dohodki zadruge se izterjavajo po upravnem potu.

§ 16.

Zadrुžno poslovanje.

Zadrुžne posle opravljajo:

- a) zadrुžni zbor;

- b) zadružno načelstvo, to je zadružni odbor pod vodstvom načelnikovem;
- c) zadružni načelnik.

§ 17.

Zadružni zbor.

Zadružni zbor sestoji iz vseh članov, ki imajo glasovalno pravico.

Ti člani izvršujejo svojo glasovalno pravico osebno, posluževati se pooblaščenec na zadružnem zboru ni dovoljeno.

Odbor pomočniškega zbora ima pravico odpošiljati na zadružni zbor dva zastopnika, ki imata pravico udeleževati se razprave o predmetih, tičočih se interesov pomočnikov (pomagalcev), s posvetovalnim glasom in izražati zadevne želje.

§ 18.

Sklicanje in poslovni red zadružnega zbora.

Zadružne člane sklicuje na zadružni zbor zadružni načelnik. Prvikrat po ustanovitvi zadruge in pozneje, ako načelnik ali njegov namestnik ne more sklicati zadružnega zbora, skliče obrtno oblastvo zadružni zbor in sicer s pismenim obvestilom z navedbo razpravnih predmetov.

Zadružni zbor se mora vršiti vsako leto najmanj enkrat. Sklicati ga je pa tudi takrat,

kadar smatra zadružni načelnik ali odbor za potrebno ali kadar zahteva četrtina članov. V vabilu se mora navesti kraj in čas zborovanja.

Zadružni načelnik, ki skliče zadružni zbor, mora najmanj tri dni poprej o tem obvestiti obrtno oblastvo in za zadrugo postavljenega komisarja (§ 127. zakona z dne 5. febr. 1907, drž. zak. št. 26) ter hkratu naznaniti dnevni red.

Predsedstvo in vodstvo zadružnega zbora pristoja prvič do izvršene volitve zadružnega načelnika in v primerih, v katerih je sklicalo zadružni zbor obrtno oblastvo, odposlancu obrtnega oblastva, pozneje pa zadružnemu načelniku ali, če je zadržan, njegovemu namestniku.

Za sklepčnost zadružnega zbora je potrebna navzočnost četrtine članov, imajočih glasovalno pravico, v kolikor ta pravila nimajo dalj segajočih določil.

Ako je sklicani zadružni zbor nesklepčen, smejo k zborovanju došli člani potem ko so čakali eno uro, veljavno se posvetovati in sklepati o dnevnem redu, v kolikor za sklepanje o posebnih zadevah zakon ali pravila ne zahtevajo navzočnosti določenega števila članov.

Kadar v obrtnem redu, oziroma v pravilih ni drugačnih določil, se sklepa z absolutno večino glasov.

§ 19.

Delokrog zadružnega zbora.

V delokrog zadružnega zbora spada:

- a) varovati in pretresati interese zadrugi

pripadajočih obrtnikov, v kolikor je pospeševanje teh interesov v namenu zadruga, ter sklepati o tem ;

- b)* voliti zadružno načelstvo in člane razsodiškega odbora ter v § 116., odst. 3., zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, predpisani odbor za posredovanje dela izmed obrtnikov, nadalje voliti izmed obrtnikov člane načelstva, nadzorstvenega odbora in občnega zbora zadružne bolniške blagajnice, naposled voliti zastopnike zadruga za zvezni zbor zadružne zveze ;
- c)* pregledati in odobriti zadružnega gospodarjenja se tičeče računске zaključke ter določati znesek, ki ga je pokriti z dokladami ;
- d)* sistemizirati plačano pomožno osebje ;
- e)* sklepati o ustanovitvi in organski izpremembi učilišč, označenih v § 114., lit. *e*, obrtnega reda ; dalje sklepati o ustanovitvi, preureditvi in razdružitvi zadružnih bolniških blagajnic v smislu §§ 121. do 121. *i* tega zakona ter o prestopu k drugim bolniškim blagajnicam ;
- f)* sklepati o ureditvi zadružnega vaještva, zlasti o učnem času in o preizkušnji za pomagala ;
- g)* načelno sklepati o ustanovitvi zadružnih naprav v učne, delovne, podporne in gospodarske namene ter o izpremembi ali opustitvi teh naprav, dalje o pristopu k takim že obstoječim napravam ;

- h)* sklepati o uvedbi mojstrske preizkušnje ter o dotičnem preizkuševalnem redu;
- i)* sklepati o združnih pravilih in o njih izpremembah;
- k)* sklepati o pravilih posebnih združnih bolniških blagajnic za vajence;
- l)* ustanavljati primerne določbe, kdaj se vsak dan začne in konča delo, o odmorih med delom, kdaj in koliko se plačuje pomožnim delavcem in o odpovednem roku (§ 21.);
- m)* sklepati o v § 115. *b*, 115. *h*, 115. *k* in 115. *u* obrtnega reda naštetih zadevah (uvedba prisilnega zavarovanja za člane, naprava bolniške blagajnice za izvedbo prisilnega zavarovanja določitev pravil za blagajnico in odprava prisilnega zavarovanja), kakor tudi izdajati določbe glede plačevanja doneskov v § 115. *h* navedenega zakona omenjeni blagajnici za ubožne člane iz podpornega zaklada (§ 115. *w* obrtnega reda);
- n)* sklepati o pristopu h kakšni blagajnici v smislu § 115. *h* navedenega zakona, oziroma h kakšni zvezni blagajnici (§ 130. *d*, odstavek 2, navedenega zakona) in sklepati o izstopu iz njih (§ 115. *u* navedenega zakona);
- o)* sklepati o zadevah, naštetih v § 115. *x* obrtnega reda (ustanovitev na načelu prostovoljnosti slonečih bolniških in podpornih blagajnic in gospodarskih naprav

- za člane ter podpornih zakladov, potem o gmotnem pospeševanju teh naprav);
- p)* sklepati o uredbi in o pravilih zadružnega posredovanja za delo, oziroma o tem, ali naj se to posredovanje poveri kakšni zvezi ali kakšnemu javnemu zavodu za izkazovanje dela (§ 116. obrtnega reda);
- q)* sklepati o pristopu k prostovoljni zadružni zvezi ter o izstopu iz nje;
- r)* razpolagati z zadružnim premoženjem; to premoženje in njegov donos se sme porabiti samo v zadružne namene;
- s)* sklepati, ali je člane, ki so na zastanku s plačilom zadružne doklade, izključiti od glasovanja in pravice voljeni biti v zadrugi (§ 7.);
- t)* sklepati o seznamu prisednikov preizkuševalne komisije za pomagalce, katere prisednike je vzeti izmed obrtnikov (§ 104 b, odstavek 4, obrtnega reda).

Potrebne predloge predlaga zboru zadružno načelstvo, ki mora vsako leto tudi poročati o svojem delovanju s posebnim ozirom na zadružno vaještvo.

§ 20.

Delokrog zadružnega zbora glede humanitarnih in gospodarskih naprav zadruge.

Ustanovitev v § 1., odstavek 2 (§ 114., odstavek 2, zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26), omenjenih bolniških in

podpornih blagajnic, ki slone na načelu prostovoljnosti ter gospodarskih naprav za člane, kakor tudi podpornih zakladov, more zadružni zbor skleniti le s tričetrtinsko večino vseh navzočnih članov, potem ko je bil predmet na dnevnem redu tega zbora natančno označen in z dnevnim redom poprej pravilno razglašen.

Gmotno pospeševanje teh uredb iz zadružnih sredstev in udeležbo zadruga pri gospodarskih podjetjih more zadružni zbor z večino, označeno v prvem odstavku, skleniti le tedaj, ako se v zapisniku konstatira, da je bilo število pri glasovanju navzočnih zadružnih članov primerno razmerju, ki je določeno, če ima zadruga:

do sto članov s petdesetimi odstotki,
 od sto do petsto članov s štiridesetimi odstotki, toda najmanj s petdesetimi člani,
 od petsto do tisoč članov s tridesetimi odstotki, toda najmanj z dvesto člani in
 nad tisoč članov z dvajsetimi odstotki, toda najmanj s tristo člani.

Za te določbe je merodajno ono število članov, ki ga ima zadruga tistega dne, ko je bil sklican zbor.

Ako ne pride na tak zbor zadruga za sklepčnost potrebno število članov, je v teku štirih tednov sklicati nov zbor z istim dnevnim redom, ki pa pod navedenimi pogoji sme le tedaj veljavno sklepati, ako je izpričana navzočnost razmernega števila zadružnih članov, in sicer če ima zadruga do petsto članov trideset

odstotkov in ob večjem številu članov dvajset odstotkov.

Na ta določila je izrecno opozoriti ob tem novem sklicanju.

Sklepi zadruge o predmetih, navedenih v odstavku 2, so podvrženi odobritvi političnega deželnega oblastva.

Noben združni član ali pripadnik se ne more zoper svojo voljo siliti, da bi se dejansko udeležil v odstavku 1 navedenih gospodarskih podjetij, razen tedaj, kadar se taki zavodi ustanove ali odrede iz javnih ozirrov.

V odstavku 1 omenjene bolniške in podporne blagajnice se ustanavljajo po predpisih zakona z dne 16. julija 1892, drž. zak. št. 202.

§ 21.

Dogovori glede delavnega razmerja.

Združni zbor more sporazumno s pomočniškim zborom v okviru postavnih predpisov ustanavljati določbe, kdaj se vsak dan začne in konča delo, o odmorih med delom, kdaj in koliko se plačuje pomožnim delavcem in o odpovednem roku (§ 19., lit. *l*).

Te določitve je izdati po obrtnih strokah.

Ta dogovor mora odobriti politično deželno oblastvo in ga je nabiti v posameznih obratvališčih.

Sklepati o tem je tako v združnem zboru kakor v pomočniškem zboru z dvetretjinsko

večino. Z enako večino glasov more vsak od obeh zborov izjaviti, da odstopa od teh določil, v kolikor se niso določila za določeni čas. Predmetni sklep je prijaviti političnemu dežel-nemu oblastvu.

Te določbe imajo, v kolikor se člani s svojimi pomožnimi delavci v tem pogledu niso drugače dogovorili po pogodbi ali po delavnem redu, za stranke pravnoobvezno veljavo in izključujejo v tem pogledu uporabo predpisov § 77. o. r.

§ 22.

Podporni zaklad.

Podporni zaklad tvori del premoženja zadruge in se zalaga iz dohodkov zadruge ter s posebnimi naklonili. V ta zaklad se stekajo tudi globe, ki se nalagajo po § 25., kakor tudi po § 35. združnim članom.

Podporni zaklad služi vobče pospeševanju humanitarnih namenov zadruge.

Za redno dotiranje podpornega zaklada se smejo z dovoljenjem obrtnega oblastva pobirati posebne doklade.

Iz tega zaklada se morejo zlasti popolnoma ali deloma pokrivati prispevki, ki bi jih morali ubožni člani plačevati v smislu § 115. *h* zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, morda obstoječim blagajnicam; o tem odloča v posameznem primeru združno načelstvo na podlagi določil, sklenjenih po združnem zboru.

§ 23.

Zadružno načelstvo.

Zadružno načelstvo sestoji iz zadružnega načelnika, njegovega namestnika in zadružnega odbora, ki šteje 6 članov in 3 namestnike.

Zadružnega načelnika in njegovega namestnika voli zadružni zbor z absolutno večino glasov. Ako se te večine ne doseže, se morajo volilci pri ožji volitvi omejiti na tisti dve osebi, ki sta dobili relativno največ glasov. Ob enakosti glasov odloča žreb, kdo pride v ožjo volitev, oziroma koga je v ožji volitvi smatrati za izvoljenega.

Izvoljenega zadružnega načelnika in njega namestnika je naznaniti obrtnemu oblastvu.

Člane odbora in njih namestnike voli zadružni zbor iz svoje srede na ta način, da so primerno upoštevane vse v zadrugi zastopane obrtne vrste. Voliti jih je po določilih drugega odstavka.

Obrtno oblastvo more volitev proglasiti za neveljavno le tedaj, ako se je volitev izvršila protizakonito ali ako je izvoljencu po zakonu odvzeta pravica biti izvoljen (§ 7.).

O volitvi je napraviti zapisnik, ki ga je podpisati načelniku in skrutatorjem in pregledati oblastvenemu komisarju. Pravico odkloniti izvolitev za člana zadružnega načelstva imajo samo tisti:

- a) ki so že stari čez 60 let ali ki radi trajne bolehnosti ne morejo prevzeti mandata;

b) ki dokažejo, da morajo vsled svojih kup-
čijskih razmer zdajpazdaj za dalj časa
neogibno biti odsotni od svojega stalnega
stanovališča;

c) ki so že opravljali ta posel.

Poslovna doba članov združnega načelstva
traja tri leta, po preteku katerih se morejo
zopet voliti.

Združno načelstvo more skleniti, da se
da pomočnikom zastopstvo v združnem odboru.

K sejam načelstva, ki jih je sklicevati po
potrebi, mora načelnik vabiti vse člane načelstva.

Za veljavnost sklepanja je potrebno, da
je navzočnih vsaj polovica odbornikov in načel-
nik ali njegov namestnik. Sklepa se z večino
glasov. Ob enakosti glasov odloča glas načelnikov.
O posvetovanjih je sestaviti kratek zapisnik, ki ga
mora podpisati predsednik.

Odborniki poslujejo brezplačno. Vendar
se jim smejo povrniti stroški, ki so jih imeli v
interesu zadruga kakor je tudi dopustno od-
škodovati jih za zamudo časa.

§ 24.

Postopanje pri volitvah.

Volitve se vrše po glasovnicah, v kolikor
združni zbor od primera do primera ne sklene,
da se imajo volitve ustmeno vršiti. Glasovnice
morajo volilni upravičenci osebno oddati pri

dotičnem volilnem zboru. Kot legitimacija velja povabilo, obrtni list ali drugi dokumenti, iz katerih je razvidna identiteta združnega člana.

Ugovore proti izvršenim volitvam je vlagati v teku 14 dni pri obrtnem oblastvu prve instance.

Če treba se smejo volitve istočasno vršiti tudi v več volilnih prostorih. Pri tem se volilni upravičenci razdele po krajih ali po abecednem redu.

§ 25.

Delokrog združnega načelstva.

Delokrogu združnega načelstva pripadajo vse zadeve, ki niso pridržane združnemu zboru, oziroma niso odkazane razsodiškemu odboru, organom združne bolniške blagajnice (§ 121. zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26), ali pa posebnim funkcionarjem blagajnice za združne člane (§ 115. l navedenega zakona).

Zlasti mora združno načelstvo nadzirati združne naprave za učne, delovne, podporne in gospodarske namene in poročati redno o njihovih razmerah združnemu zboru.

Dalje je dolžnost združnega načelstva upravljati združno premoženje pod vodstvom načelnika v smislu sklepov združnega zbora, nadalje mu je paziti, da se izpolnujejo v zakonu in v pravilih določeni predpisi glede vaještva, zlasti glede ravnanja z vajenci in izobrazbe vajencev, poročati vsako leto o delovanju združ-

nemu zboru (§ 19. s posebnim ozirom na važenstvo, izdajati učna in pomagalska pisma (§ 11.), izdajati dovolila za pristop imetnikov tovarniških podjetij k zadrugi (§ 3), odpošiljati dva zadružna člana v pomočniški zbor s posvetovalnim glasom (§ 120. zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26), odločati, če se naj podporni zaklad porablja v smislu § 22. za ubožne člane oproščati vajence plačila sprejemnin in oprostnin (§ 11., lit. a), vlagati rekurze, (§ 31.), nastavljati in odpuščati pomožno osebo (§ 30.), in dajati v § 120. a, odstavek 1, zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, predpisano dovoljenje, da se skliče pomočniški zbor.

Nadalje ima zadružno načelstvo pravico nalagati članom in pripadnikom zadruge, če kršijo zadružne predpise, primerne redovne kazni, ukore in globe do 20 kron, in sicer v naslednjih primerih:

1. Ako kak zadružni član izostaja iz združnega zbora, ne da bi se temeljito opravičil;
2. če se vede na žaljiv ali pohujšljiv način na združnih zborih ali pred načelstvom navzlic temu, da je bil poklican k redu, v kolikor radi tega ni kazenskosočno postopati proti njemu;
3. ako ne izvršuje redno storjenih sklepov združnega zbora ali združnega načelstva ne gledé sprejetega poziva ali opomina, ali če se ne pokori naredbam, katere je izdal načelnik v svojem delokrogu;

4. ako zanemari v § 5. teh pravil določeno naznanilo o nastopu ali opustitvi obrta, o izpremembi sedeža obrta, o sprejemu namestnika, zakupnika ali javnega družnika;

5. ako opusti prijavo o sprejemu ali opustitvi svojih obrtnih pomožnih delavcev v številu vajence, v predpisanem roku (§ 5. in 11. teh pravil);

6. ako sprejme vajence v večjem številu nego mu je po teh pravilih dovoljeno, ako ne skrbi za njih redno obiskovanje združne ali splošne obrtne nadaljevanje šole ali vajenskih tečajev, ali da se sploh ne ravna po zakonitih in statutarčnih predpisih v kolikor se tiče vajencev in pomožnih delavcev, ako kaznovanje ne pristoja obrtnemu oblastvu;

7. ako združni član odkloni volitev v združno načelstvo ne da bi mogel navesti po pravilih dopustnih vzrokov, ali pa ako se brani, dalje izvrševati vže sprejeta opravila;

8. ako član združnega načelstva izostaja iz sej istega, ne da bi se temeljito opravičil;

9. v vseh kazenskih slučajih določenih v pravilih za pomočniški zbor, za razsodišče ter za bolniško blagajnico zadruge.

Ukor je izreči pismeno ali ustno. O vseh ukorih in globah je voditi zaznamek.

Globe, naložene kot redovne kazni, se izterjujejo, če treba, po upravnem potu.

§ 26.

Skupna posvetovanja združnega načelstva s pomočniškim odborom.

Združno načelstvo in pomočniški zbor se morejo sestati na predlog ene ali druge strani k skupnemu posvetovanju o posebno važnih stvareh skupnega interesa. (§ 119. i zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26.)

§ 27.

Delokrog združnega načelnika.

Združni načelnik, ali če je ta zadržan, njegov namestnik zastopa zadrugo na zunaj, vodi in nadzira vse poslovanje in podpisuje vse odpravke.

Združni načelnik oskrbuje tekoče posle zadruge. On prevzema vse oblastvene razpise in druge vloge, ki prihajajo zadrugi ali njenemu načelstvu ter rešuje vse stvari, o katerih ni treba sklepati; sklicuje združni zbor in združno načelstvo v posvetovanja, vodi posvetovanja in jim predseduje, oskrbuje odpravek in izvedbo sklepov, ki sta jih storila združni zbor ali združno načelstvo. Če misli združni načelnik, da ne more prevzeti odgovornosti za kakšen sklep združnega zbora ali združnega načelstva, tedaj sistira sklep ter ga predloži takoj, oziroma

potem ko je čul mnenje združnega zbora, oblastvu v odločitev.

Združni načelnik mora potrjevati vpise v delavsko knjižico po § 80. *d* zakona z dne 8. marca 1885, drž. zak. šte. 22, glede vseh združnih pripadnikov, nadalje mu je po naročilu obrtnega oblastva razpisati in izvesti volitev načelnika in načelnikovega namestnika pomočniškega zbora, ako ti mesti nista zasedeni, ter sklicati prvi občni zbor združne bolniške blagajnice (121. *h* zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. šte. 26). Načelnik izvršuje disciplinarno oblast nad združnim pomožnim osobjem, za katerega delo je odgovoren (§ 30.).

§ 28.

Udeležba posameznih oseb izven zadruga pri združnih zborovanjih.

Združnih zborov kakor tudi posvetovanj združnega načelstva (vštevši skupne seje s pomočniškim zborom in zaupniki) se smejo poleg v to po svojem uradnem poklicu pozvanih organov (združnih komisarjev, združnih instruktorjev i. dr.) udeležiti od primera do primera tudi po združnem načelstvu vabljene posamezne osebe izven zadruga, ne da bi imele glasovalno pravico, ako je udeležba teh oseb pri združnih posvetovanjih umestna.

§ 29.

Razsodiška naprava.

Razsodiška naprava v mislu § 114., lit. *h* (drugi stavek), zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, v katero je voliti samo zadružne člane, ima namen, poravnati spore med zadružnimi člani.

To razsodišče se sestavlja na ta način, da vsaka sporna stranka izbere iz srede zadružnih članov po dva razsodnika, ki potem izvolijo z absolutno večino, za načelnika kakega zadružnega člana. Ako se ne doseže absolutne večine, imenuje načelnika razsodišča zadružni načelnik, Tako sestavljeno razsodišče razsoja z absolutno večino glasov.

§ 30.

Zadružno pomožno osebje.

Pomožno osebje, katero sistemizira zadružni zbor, je pod disciplinarno oblastjo načelnika, ki je odgovoren za njegovo delovanje.

Pomožno osebje nastavlja in odpušča zadružno načelstvo vpoštevajoč določbe oziroma pogodbe, ki veljajo za posamezna službena mesta.

Za vodstvo pisarniških in opravljanje blagajniških poslov se smejo nastavljati samo zaupanja vredne osebe s primerno splošno izobrazbo in stvarno izkušnostjo.

§ 31.

Kdaj ima zadruga pravico rekurza?

Zadrugam pristoja pravica rekurza proti odločbam in odredbam obrtnih oblasti v naslednjih primerih:

1. kadar se izda obrtni list, ako je zadruga po predpisih § 14 *f* zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26, pravočasno oddala svoje mnenje, a obrtno oblastvo ni odločilo v smislu tega mnenja;

2. ob podelitvi dispenze za nastop sorodnega rokodelskega (§ 14 *c*, odstavek 1, navedenega zakona) obrta;

3. kadar se izpregleda predložitev pomagalskega pisma, oziroma učnega izpričevala in izpričevala o prestani preizkušnji za pomagalca (§ 14 *c*, odstavek 2, navedenega zakona);

4. pri razsodbah o obsegu obrtnih pravic (§ 36 navedenega zakona) v kolikor so se izdale proti mnenju zaslišane zadruge;

5. pri razsodbah o tem, ali je smatrati kako obrtno podjetje za tovarniško ali za rokodelsko (§ 1, odstavek 6, navedenega zakona);

6. kadar se določijo maksimalne tarife (§ 51. navedenega zakona);

7. v vseh notranjih združnih zadevah (VII. poglavje obrtnega reda) všteti združno vaještvo.

Pravica rekurza na višje oblastvo pristoja zadrugi, če niso v zakonu določeni krajši roki,

v rokih veljavnih po zakonu z dne 12. maja 1896, drž. zak. šte. 101.

Pravico vložiti rekurz ima zadružno načelstvo.

Z vsakim rekurzom je tudi predložiti po zadružnem načelniku podpisan izpisek iz zapisnika o seji zadružnega odbora.

Pravočasno vloženi rekurz ima v primerih, naštetih pod točko 1, 2 in 3, odločilno moč.

Proti dvema enako se glasečima odločbama v primerih, omenjenih pod točko 1 zadruha nima nadaljnega rekurza.

§ 32.

Uprava zadružnega premoženja.

O vsem premičnem in nepremičnem zadružnem premoženju je napraviti inventar, ki ga mora načelstvo vedno imeti v redu. Pri upravi premoženja in dohodkov zadruga se je zadružnemu načelstvu držati letnega proračuna, ki ga je odobril zadružni zbor. Potrebna pa je potrditev zadružnega zbora, katero si mora pridobiti načelstvo ob prvem naslednjem shodu zadružnega zbora, za vsak primer, v katerem se je prekoračilo proračun, pridobilo, dalo v najem, zastavilo nepremičnine, naložilo ali odstopilo glavnice, vzelo posojila, prevzelo kake druge obveznosti in dajatve, za katere naj jamči zadruga, odpovedalo se že pridobljenim pravicam ali takim, ki jih je še le pridobiti, začelo pravdo in sklenilo poravnavo.

§ 33.

Denarno poslovanje zadruga.

V zadružno blagajnico se stekajo:

- a) dohodki zadružnega premoženja;
- b) sprejemnine novih članov;
- c) letne doklade;
- d) sprejemnine in oprostnine vajencev (pristojbine za preizkušnje za pomagalice).

Vse kot redovne kazni naložene globe se stekajo v podporni zaklad. (§ 22.)

Premoženje, ki nosi dohodke in ni določeno v pokritje stroškov, ki jih povzročajo zadružne naloge, se mora pupilarno varno naložiti. Vrednostne papirje je hraniti v zadružni blagajnici.

Blagajnica je pod ključem načelnika in pod drugim ključem njegovega namestnika. Blagajnične knjige so v rokah načelnikovih. Zadružni račun je skleniti za vsako leto, to je za čas od 1. januarja do konca decembra vsakega leta in ga predložiti v pretres prvemu zadružnemu zboru, ki se snide po računskem sklepu.

§ 34.

Letno poročilo in sklepni račun zadruga.

Vsako leto je predložiti obrtnemu oblastvu poročilo o letnem zboru in če se je vršila volitev, o redni izvolitvi zadružnega načelstva, kakor je tudi predložiti sklepni račun o dohodkih in

stroških zadruga. Sklepni račun morajo podpisati združni načelnik in dva odbornika.

§ 35.

Nadzorstvo.

Zadrugo ter z njo združene uredbe in naprave nadzira obrtno oblastvo, v katerega okraju ima združno načelstvo po teh pravilih svoj sedež.

Obrtno oblastvo odloča o pritožbah proti sklepom združnega načelstva ter drugih odborov, ako v zakonu ni predpisan kak drug način izpodbijanja; vselej pa se poprej zaslišita obe stranki.

Obrtno oblastvo postavi posebnega komisarja, da nadzira, ali se postopa v zadrugi po zakonu in pravilih.

Obrtno oblastvo je nadalje upravičeno vsak čas vpogledati knjige, račune, seznamke in druge zapiske zadruga in pregledati združne blagajnice ter nalagati redovne kazni do 100 kron združnemu načelniku ali njegovemu namestniku, ki se ponovno ne pokorita po oblastvih na podlagi obrtnega reda izdanim jima naročilom in odredbam ali se težko pregrešita zoper svoje dolžnosti ali zakrivita kakšno nerednost.

Ako se doženejo nerednosti v blagajničnem poslovanju in ako se ponovno grajajo pregreški proti pravilom ali nepravilnosti v poslovanju sme obrtno oblastvo začasno ustaviti delovanje združnega načelstva, odrediti kar je potrebno za začasno vodstvo poslov in eventualno odsta-

viti člane načelstva od njihovih funkcij ter obenem odrediti novo volitev. Kakšen proti temu vložen rekurz združnega načelstva nima, glede odredbe, da mora načelstvo svoje delovanje ustaviti in glede odredbe o začasnem vodstvu poslov nikake odločilne moči. Novo volitev je takoj izvršiti, ko stopi odločba v veljavo.

Spori o notranjih združnih stvareh spadajo izključno na upravno pot.

Redno storjene sklepe združnega zbora v takih združnih stvareh, katere pripadajo po zakonu delokrogu zadruga, mora obrtno oblastvo na prošnjo načelstva izvršiti po upravnem potu.

§ 36.

Premoženje obrtnih korporacij.

Ako ima kakšna sedaj obstoječa obrtna korporacija kaj premoženja in se spremeni v zadrugo v smislu zakona z dne 5. febr. 1907, drž. zak. šte. 26, preide premoženje v last zadruga.

Ako se obrtna korporacija združi z drugimi obrti v eno zadrugo ostane prvi lastnina in posebna uprava premoženja.

Ako se kakšna obrtna korporacija razide, ne da bi prešla v novo zadrugo, se odkaže premoženje občini, v kateri je imela obrtna korporacija svoj sedež.

Občina mora tako premoženje, zaslišavši za obrtnike dotičnih občin obstoječe zadruga,

odmeniti za občekoristne obrtne namene, zlasti za ustanovitev in vzdrževanje obrtnih učilišč ter mora o načinu, kako ga misli porabiti, izposlovati dovolitev političnega deželnega oblastva.

V vseh primerih se je držati naslednjih načel :

- a) Pravice drugih oseb ostanejo vsled razdružbe ali preosnove obrtne korporacije nedotaknjene; zategadelj je pred vsem plačati eventualne dolgove korporacije in izpolniti druge njene obveznosti;
- b) skrbeti je za to, da se ustanove in odmembe korporacije ne odtegnejo svojim namenom.

Prav tako ostanejo v moči bremena, ki obtežujejo premoženje korporacije iz zasebno-pravnih naslovov ali iz ustanov, in pa pravice prejšnjih članov in pripadnikov korporacije do tistih koristi, katere bi jim šle iz premoženja korporacije ob nje daljnjem obstoju.

§ 37.

O razločitvi premoženja.

O razločitvi premoženja med obrtnimi korporacijami ali med zadrugami in zadrugo, nadalje o razločitvi premoženja, kadar se izločijo kakšne obrtne kategorije iz zadruge, odloča politično deželno oblastvo, če v mejah veljavnih predpisov ne pride med prizadetimi do rednih dogovorov.

Št. 11606.

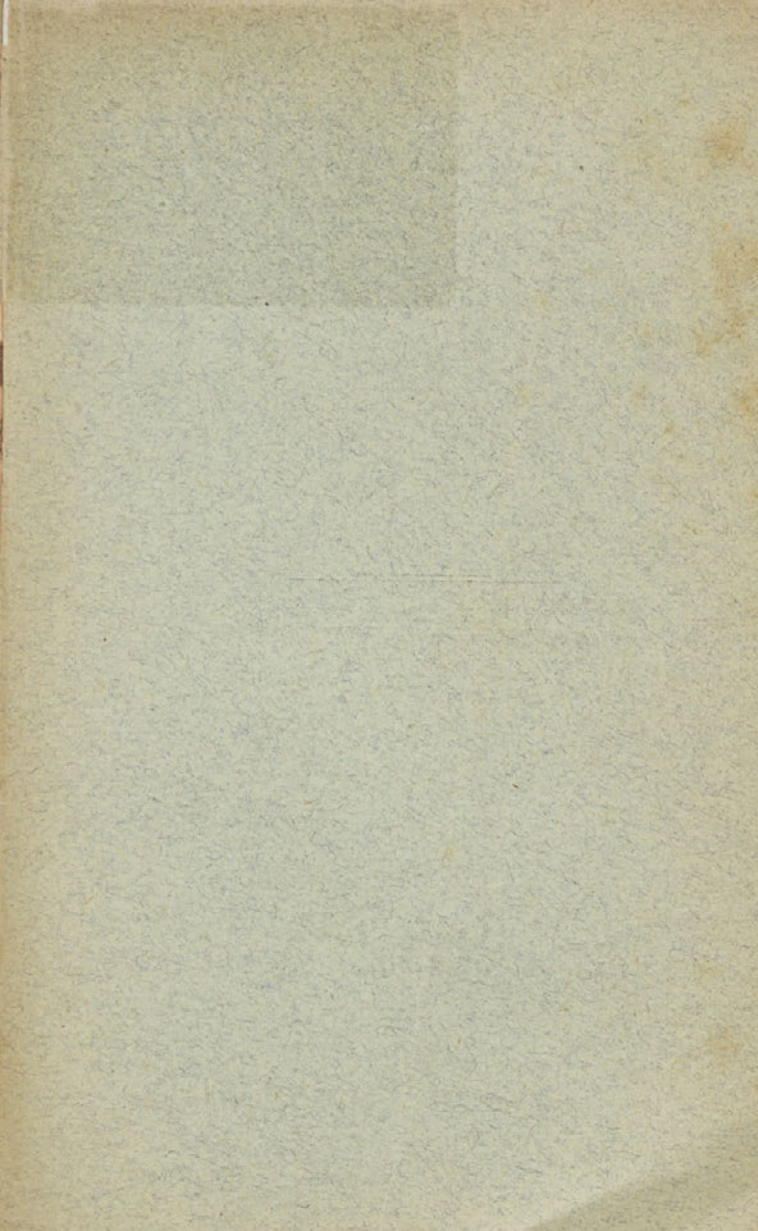
Predstoječa pravila se odobré.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 19. majnika 1908.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Chorinsky.

Slovenska knjižnica

6K M

B 6314

66009015756

COBISS

Knjižnica knjižnica Ljubljana

TISK J. BLASNIKA NASLED. V LJUBLJANI.
